

Brüssel, 18.5.2016
COM(2016) 336 final

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

**milles käsitletakse Luksemburgi 2016. aasta riiklikku reformikava
ja esitatakse nõukogu arvamus Luksemburgi 2016. aasta stabiilsusprogrammi kohta**

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Luksemburgi 2016. aasta riiklikku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Luksemburgi 2016. aasta stabiilsusprogrammi kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,¹ eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi²,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone³,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjon võttis 26. novembril 2015 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi,⁴ mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2016) algust. Euroopa Ülemkogu kiitis oma 17.–18. märtsi 2016. aasta kohtumisel heaks iga-aastase majanduskasvu analüüsi prioriteedid. 26. novembril 2015 võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande,⁵ milles ei nimetatud Luksemburgi ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida. Samal päeval võttis komisjon vastu soovitusel nõukogu soovitusel kohta, milles käsitletakse euroala majanduspoliitikat⁶. 18.–19. veebruaril 2016 kiitis Euroopa Ülemkogu soovitusel heaks ja 8. märtsil 2016 võttis nõukogu selle vastu. Kuna Luksemburgi rahaühik on euro ning majandus- ja rahaliidu riigid on üksteisega

¹ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

² COM(2016) 336 (final).

³ P8_TA(2016)0058, P8_TA(2016)0059 ja P8_TA(2016)0060.

⁴ COM(2015) 690 (final).

⁵ COM(2015) 691 (final).

⁶ COM(2015) 692 (final).

tiheidalt seotud, peaks Luksemburg tagama kõnealuste soovitude täieliku ja õigeaegse täitmise.

- (2) 26. veebruaril 2016 avaldati 2016. aasta aruanne Luksemburgi kohta⁷. Selles hinnati Luksemburgi edusamme 14. juulil 2015 nõukogu vastu võetud riigipõhiste soovitude täitmisel ja strateegia „Euroopa 2020“ riiklike eesmärkide suunas liikumisel.
- (3) 29. aprillil 2016 esitas Luksemburg oma 2016. aasta riikliku reformikava ja 2016. aasta stabiilsusprogrammi. Et võtta arvesse kõnealuste programmide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (4) Asjakohaseid riigipõhiseid soovitusi on võetud arvesse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide 2014.–2020. aasta programmide koostamisel. Nagu on nähtud ette määruse (EL) nr 1303/2013 artikliga 23, võib komisjon juhul, kui on vaja toetada asjaomaste nõukogu soovitude täitmist, nõuda, et liikmesriik vaataks läbi oma partnerluslepingu ja asjaomased programmid ning teeks nende muutmise ettepanekud. Komisjon esitas täiendavad üksikasjad kõnealuse sätte kasutamise kohta suunistes selle kohta, kuidas rakendada meetmeid Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide tõhususe sidumiseks usaldusväärse majandusjuhtimisega⁸.
- (5) Luksemburgis rakendatakse praegu stabiilsuse ja kasvu pakti ennetuslikku osa. 2016. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt kavatseb valitsus hoida eelarve 2017. aastal tasakaalus, seejärel kerges ülejäägis ja saavutada 2020. aastaks ülejääk 0,4 % SKPst. Keskpika perioodi eelarve-eesmärk täidetakse kogu programmiperioodi jooksul. Oma stabiilsusprogrammis teatas Luksemburg, et keskpika perioodi eelarve-eesmärki muudetakse: 2016. aastani struktuurne ülejääk 0,5 % SKPst ja alates 2017. aastast struktuurne puudujääk 0,5 % SKPst. Stabiilsusprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse 2020. aastaks järk-järgult suurenema 23,5 %-ni SKPst. Eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on usutav ning 2017. ja 2018. aasta osas positiivne. Komisjoni 2016. aasta kevadprognoosi põhjal peaks struktuurne ülejääk vähenema 2016. aastal 1,4 %-ni SKPst ja 2017. aastal 0,3 %-ni SKPst ning seega keskpika perioodi eelarve-eesmärki ületama. Võimalikke tulevasi kõrvalekaldeid hinnatakse, lähtudes nõudest hoida struktuurne eelarvepositsioon keskpika perioodi eelarve-eesmärgi juures, pidades meeles vajadust tagada riigi rahanduse pikaajaline jätkusuutlikkus, eelkõige pensionide valdkonnas. Nõukogu on stabiilsusprogrammile antud hinnangu põhjal ja komisjoni 2016. aasta kevadprognoosi arvesse võttes seisukohal, et Luksemburg täidab eeldatavasti stabiilsuse ja kasvu pakti sätteid.
- (6) Luksemburgi ametiasutused on teatanud 2017. aastal eeldatavasti jõustuva ulatusliku maksureformi põhisuunad. Selle reformiga nähakse ette muudatused peamiselt otsese maksustamise valdkonnas nii üksikisikute kui ka äriühingute jaoks. Reformi eesmärk on järk-järgult vähendada äriühingu tulumaksumäära (konkurentsi suurendamiseks) ja muuta üksikisiku tulumaks astmelisemaks (õigluse suurendamiseks). Samas on oht, et teatavate maksukulude suurenemine, eelkõige seoses eluasemega, kahandab maksubaasi. Ka teatavad rahvusvahelised arengusuunad võivad mõjutada Luksemburgi maksusüsteemi ülesehitust ja toovad esile vähemalt ühe osa maksutulude hapruse. Maksutulude prognoositavuse tagamiseks on võimalik maksubaasi veelgi laiendada, seda eelkõige kehtiva madala kinnisvaramaksu läbivaatamise ja alternatiivsete maksukogumise allikate, sealhulgas

⁷

⁷SWD(2016) 84 (final)

⁸

COM(2014) 494 (final).

keskkonnamaksude parema ärakasutamise kaudu. Sellega seoses lubaks intellektuaalomanditulude maksustamise erikorra tühistamine äriühingu tulumaksubaasi mõnevõrra laiendada. Euroopa poolaasta raames jälgitakse ka edaspidi hoolega maksureformide vastuvõtmist ja rakendamist.

- (7) Luksemburgi ametiasutused on püüdnud majandust mitmekesistada, tunnistades riske, mis kaasnevad suure sõltuvusega finantssektorist. Võttes arvesse riigi suuri tööhõukulusid, pakuvad suurema lisandväärtusega tegevused potentsiaali luua alternatiivseid majanduskasvuallikaid. Seepärast sõltub Luksemburgi majanduse edukas mitmekesistamine suuresti sellistest sektoritest, mis on tööhõukulude taseme suhtes vähem tundlikud. Need põhinevad enamjaolt teadusuuringutel ja innovatsioonil, mis on sageli tehnoloogiamahukad ja teadmispõhised. Juba niigi eduka finantssektorivälise sektori edasine laiendamine aitaks samuti majandust mitmekesistada. Majandusarengut pärssivate olemasolevate investeerimis- ja innovatsioonitõkete vähendamine või kõrvaldamine päästaks valla innovatsioonipotentsiaali ja soodustaks mitmekesistamist. Kuigi avaliku sektori investeringud on üle euroala keskmise, on erainvesteringud ebatõhusad. Majanduskasvu väljavaadete seisukohast on oluline hoida investeringud kõrgel tasemel. Riigipõhise aruande analüüs näitab, et Luksemburgi õigusaktid on äriteenuste ja jaekaubandusettevõtte jaoks kõige piiravamad ELis. Peamised piirangud on osalusega seotud nõuded, hääleõigus ja valdkondadevahelised piirangud äriteenuste sektorile, samuti jaemüügisektori suhtes kehtivad asutamis- ja tegevuspiirangud.
- (8) Eluaseme hindade pidev tõus viimastel aastakümnetel koos lähiaastateks prognoositud tugeva rahvastiku- ja tööhõivedünaamikaga võib saada takistuseks rahvastiku ja tööjõu kavandatud kasvule. See väljavaade on isegi tõenäolisem, kuna majandus sõltub suuresti naaberriikidest pärit kõrge kvalifikatsiooniga töötajatest, kelle osakaal kogutööhõivest on ligikaudu üks kolmandik. Elamukinnisvara hindade dünaamilisus on ajendatud nõudluse ja pakkumise vahelisest ebakõlast, eelkõige kättesaadavate ja taskukohaste eluasemete puudusest. Uusehitiste jaoks vajaliku maa ebapiisav kättesaadavus ja kesine haldussuutlikkus ehituslubade andmisel vähendavad eluasemete paindlikku pakkumist. Suur osa kehtiva poliitika raames ettenähtud maksusoodustustest kapitaliseeritakse tõenäoliselt eluaseme hindadesse, võttes arvesse jäika pakkumist eluasemeturul. Jõupingutusi taskukohaste hindadega sotsiaalkorterite pakkumisel saaks suurendada. Praegune eluasemeturg mitte ainult ei takista leibkondadel Luksemburgi elama asumist, vaid ka teravdavad liiklusummikute ja saaste probleeme. Rahvastiku vananemist käsitlevas 2015. aasta aruandes esitatud uued demograafilised prognoosid avaldavad survet kõrvaldada kitsaskohad investeringutelt transpordi ja eluaseme valdkonnas ning neid tuleks kajastada neljas tulevases valdkondlikus kavas (eluasemed, transport, majandustegevuspiirkonnad ja rohealad).
- (9) Majanduse mitmekesistamist võib takistada asjaolu, et palgakasv mõnes sektoris ei ole kooskõlas tootlikkuse arenguga. See piirab sihtsektoreid, peamiselt suure lisandväärtusega sektoreid veelgi enam. Viimase kümne aastaga on Luksemburgis tööjõu ühikukulu suurenenud kiiremini kui enamikus euroala liikmesriikides. Kogu majandust hõlmavate palgade automaatne indekseerimine piirab palgalõhet eri sektorite vahel, mistõttu tööviljakuse erinevusi ei pruugita arvesse võtta. Pikka aega kestnud madala inflatsiooni tõttu on palgade automaatne kohandamine siiski edasi lükkunud ja selle tulemusel on palgade areng olnud mõõdukas. Paralleelselt kesise

palgatõusuga ja toodangu hüppelise kasvuga on kulupõhine konkurentsivõime vähenenud. Sellega seoses on palgasuundumuste jälgimine põhjendatud.

- (10) Pikemas perspektiivis kujutavad ohtu elanikkonna vananemisega seotud kulud, eelkõige pensionikulud. Luksemburgis on tehtud mõningaid edusamme, et kaotada lõhe seadusjärgse ja tegeliku pensionile jäämise ea vahel, piirates ennetähtaegselt pensionile jäämise iga. 2015. aasta juulis esitati parlamendile seaduseelnõu ennetähtaegselt pensionile jäämise skeemide muutmiseks. Kuigi üks pensioniskeem tühistati, siis juurdepääsu muudele ennetähtaegselt pensionile jäämise skeemidele hõlbustati. 2015. aasta juulis võeti vastu töövõimetute töötajate ümberklassifitseerimise seadus ja seda rakendatakse alates 1. jaanuarist 2016. Seadusega suurendati töövõimetute töötajate võimalusi jääda tööturule, mistõttu vähenes nende inimeste arv, kes oleksid ennetähtaegselt pensionile jäämise skeemiga liitunud. Ennetähtaegselt pensionile jäämine on laialt levinud ja stiimulid kauem töötada piiratud. Luksemburgil puudub tegelik strateegia selle kohta, kuidas vanemaid töötajad kauem tööturul hoida ning kuidas neile pakkuda stiimuleid ja oskusi tööturule tagasi tulemiseks. „Tööea pakt“, mille eesmärk soodustada eakamate töötajate edasist töötamist ettevõtetes, kus on üle 150 töötaja, on veel parlamendis arutusel.
- (11) 2012. aasta pensionireformi kohaselt tuleks pensionisüsteemi pikaajalist jätkusuutlikkust jälgida ja hinnata iga viie aasta järel alates reformi vastuvõtmisest. Valitsus kinnitas oma kavatsust teha hindamine algselt plaanitud 2017. aasta asemel pigem 2016. aastal ja moodustas pensioni töörühma, kelle ülesanne on hindamine teostada. Edasiminekut ei ole toimunud varemalt nõukogu antud soovitusel osas siduda seadusjärgne pensioniiga oodatava elueaga. Luksemburg on ainus liikmesriik, kus seadusjärgset ja ennetähtaegselt pensionile jäämise iga ei ole 2013.–2060. aastal kavas tõsta. Rahvastiku vananemist käsitlevas 2015. aasta aruandes esitatud elanikkonna vananemisega seotud kulusid on allapoole korrigeeritud, kuid läbivaatamist on peamiselt seletatud vaid soodsamate demograafiliste prognoosidega ning ühtegi uut reformi ei ole vastu võetud. Isegi pärast läbivaatamist on pensionikulude prognoositav kasv ELi kõrgeim. Lisaks peab Luksemburg toime tulema pikaajalise hoolduse kulude prognoosikohase suurenemisega, mis osakaaluna SKPst on kõigi liikmesriikide üks kõrgemaid. See omakorda on tingitud ülalpeetava elanikkonna osakaalu suurimast prognoositavast kasvust 2060. aastaks ELis. On tehtud ettevalmistusi reformiks, et tagada pikaajalise hoolduse kindlustuse pikaajaline jätkusuutlikkus.
- (12) Komisjon on Euroopa poolaasta raames analüüsinud põhjalikult Luksemburgi majanduspoliitikat ja avaldanud selle tulemused 2016. aasta riigipõhises aruandes. Ta on hinnanud ka stabiilsusprogrammi ja riikliku reformikava ning varasematel aastatel Luksemburgile esitatud soovitusel alusel võetud meetmeid. Arvesse on võetud nende asjakohasust Luksemburgi eelarve- ja sotsiaalmajanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast ning vastavust ELi õigusnormidele ja suunistele, pidades silmas vajadust anda tulevastes riiklikesse otsustesse ELi tasandi panus ja tugevdada nii ELi üldist majandusjuhtimist. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitused kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1 ja 2.

- (13) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu Luksemburgi stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja on arvamusel,⁹ et Luksemburg täidab eelduste kohaselt stabiilsuse ja kasvu pakti,

SOOVITAB Luksemburgil võtta 2016.–2017. aastal järgmisi meetmeid:

1. Tagada riiklike pensionide pikaajaline jätkusuutlikkus, piirates ennetähtaegselt pensionile jäämise iga, sidudes seadusjärgse pensioniea oodatava elueaga ja suurendades töötajate stiimuleid kauem töötada.
2. Kõrvaldada investeeringuid ja innovatsiooni takistavad asjaolud, mis piiravad majanduslikku arengut äriteenuste sektoris. Käsitleda eluasemeinvesteeringuid takistavaid kitsaskohti.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

⁹ Vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.